

Diplomová práce Barbory Tesařové
ČTENÍ KRAJINY JAKO GEOGRAFICKÁ DOVEDNOST

Posudek vedoucího diplomové práce

Diplomová práce Barbory Tesařové se zabývá „čtením krajiny“. Jedná se o mezioborové téma, které není v odborné literatuře dostatečně diskutováno nejen z pohledu geografů ale i jiných oborů. Přitom dokázat vyčíst z krajiny určité informace optikou geografie představuje dovednost, která je potřebná v mnoha životních situacích. Měla by být proto záměrně procvičována i během výuky geografie na všeobecně vzdělávacích školách. Ještě předtím je však zapotřebí tuto dovednost jasně specifikovat a konkretizovat do takových dílčích kroků, které jsou schopni si žáci osvojit. Na tuto výzvu reaguje posuzovaná diplomová práce.

Jde o prvotní vstup do poměrně složité problematiky a tomu odpovídá i volba hlavního cíle a zvolený způsob jeho řešení. Slovy autorky, hlavní cíl práce je zaměřen na hledání geografického přístupu při čtení krajiny v návaznosti na didaktické účely. Toto hledání, resp. specifikaci geografického přístupu ve školní realitě autorka založila na rozboru názorů respondentů ve vybraných ohniskových skupinách. Vlastní výzkumné šetření kvalitativního charakteru rámuje do obecnější části, kterou představuje přehled vybraných definic pojmu krajina v 2. kapitole. Byly vybrány a stručně komentovány ty definice, které se autorce jeví podnětné při „dešifrování“ sledované dovednosti. Třetí kapitola charakterizuje předvýzkum, resp. praktické zkušenosti autorky, které ovlivnily výzkumné zaměření diplomové práce. Jde o zkušenosti autorky získané v předchozích letech během vlastního koncipování, realizování a hodnocení výsledků výukového programu *Krajina mýma očima*. Čtvrtá kapitola obsahuje poměrně podrobný popis zvolené výzkumné metodiky. Hlavní přínos práce tvoří výstupy zrealizovaného kvalitativního šetření, které jsou popsány v 5. kapitole. Tyto výstupy vychází z opakovaného kódování odpovědí respondentů v rozsahu 91,5 normostran.

K celkové koncepci práce nemám zásadních připomínek, stejně jako k jejímu obsahu, zvolenému způsobu řešení a dosaženým výsledkům.

Zvláště bych chtěla ocenit odvalu autorky pustit se z pohledu geografie, resp. didaktiky geografie do neprobádané problematiky a přitom využít metody rozhovoru v ohniskové skupině čili určitý způsob kvalitativního výzkumu, který se zatím v geografickém výzkumu příliš nepoužívá. Jsem toho názoru, že diplomantce se podařilo dobře shrnout a vystihnout hlavní myšlenky získané z těchto rozhovorů, resp. z rozsáhlého souboru dat získaných jejich přepisem. Kromě dovednosti shrnout a generalizovat získané dílčí informace kladně hodnotím i poměrně samostatný přístup autorky při zpracování diplomové práce.

Kvalitu práce trochu snižují dvě skutečnosti. Zaprvé z logiky věci lze předpokládat, že úvodní teoretická část přiblíží i obsahové vymezení druhého klíčového pojmu tj. „čtení“. Tento požadavek autorka částečně vyřešila v kapitole 5.2, kde dosažené výsledky konfrontuje s dílčími dovednostmi požadovanými při čtení textu. Hlubší teoretické zarámování vyžaduje navíc nejen diskutovat klíčové pojmy jako je krajina a čtení, ale i možné přístupy.

Zadruhé doporučuji autorce se příště vyvarovat příliš „hutných“ až těžkopádných stylistických obrátů, které se v práci místy objevují a důsledněji provádět závěrečnou korekturu. Zejména je žádoucí v textu lépe odkazovat na práci jiných autorů a nepřehlédnout pravopisné chyby (zejména v interpunkci).

Považuji za vhodné ještě diplomantku upozornit na určitou věcnou nepřesnost na stránce 56, kde se uvádí že „... geografie není zastoupena jako povinný předmět na středních školách“. Na gymnáziích a některých jiných odborných středních školách je geografie povinným předmětem.

Zmiňované slabiny by neměly výrazně snižovat celkový význam této svým způsobem „průkopnické“ diplomové práce. Autorce se podařilo naplnit stanovené cíle na úrovni odpovídající magisterskému studiu, a proto diplomovou práci doporučuji k obhajobě.

Vzhledem k tomu, že nemám zásadní výhrady k posuzované práci, požaduji při její obhajobě, aby diplomantka odpověděla na tyto otázky:

- a) Dá se z krajiny pozorované „in natura“ vyčíst geografická poloha? (viz rozvaha na str. 10)
- b) Jaký je rozdíl mezi čtením krajiny zobrazené na fotografiích a krajiny „in natura“? Bude se ve druhém případě (čili v konkrétním prostředí) řešit i „celkový motiv“ (viz rozvaha na str. 53).

V Praze dne 12. září 2012

RNDr. Dana Řezníčková, Ph.D.
vedoucí diplomové práce